

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 16 януари 2018 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Цанка Цанкова
Стефка Стоева
Румен Ненков
Кети Маркова
Георги Ангелов
Анастас Анастасов

Гроздан Илиев
Мариана Карагьозова-Финкова
Константин Пенчев
Филип Димитров
Таня Райковска

при участието на секретар-протоколита Полина Цачева разгледа в закрито заседание на 16 януари 2018 г. конституционно дело №13/2017 г., докладвано от съдията Стефка Стоева.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията.

Делото е образувано на 11.12.2017 г. по искане на пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 125, ал. 2 от Конституцията във връзка с отговор на въпроса: „Разпоредбата на чл. 125, ал. 2 от Конституцията на Република България задължава ли Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция?“

В искането съдиите от Върховния административен съд поддържат, че е налице неяснота и двусмислие в конституционната норма, чието тълкуване се иска. Така формулиран текстът на чл. 125, ал. 2 от Конституцията създава предпоставки за нееднозначно тълкуване на неговото съдържание. Според едното тълкуване, Върховният административен съд е родово компетентен да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, а според другото тълкуване той може да упражни тези си правомощия в касационното производство.

Вносителят на искането споделя второто становище и обосновава правния проблем и правния интерес от исканото тълкуване с функциите на Върховния административен съд по чл. 125, ал. 1 от основния закон да осъществява надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване чрез правомощията на съда, да действа като касационна инстанция и да приема тълкувателни решения и функциите по чл. 125, ал. 2 да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министри, както и на други актове, посочени в закона. Съвместяването на изброените функции на първоинстанционен, касационен и върховен съд, извършващ тълкувателна дейност, има за последица изключително високо индивидуално натоварване на съдиите от Върховния административен съд, докато натовареността на 28-те административни съдилища не е оптимална.

Производството е във фазата за произнасяне по допустимостта на постъпилото искане по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Искането е направено от субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията, който може да сезира Конституционния съд да упражни правомощията си.

Даването на задължително тълкуване на разпоредби от Конституцията е в правомощията на съда съгласно чл. 149, ал. 1, т. 1 от нея. В случая разпоредбата, предмет на отправеното от вносителя питане за абстрактно задължително тълкуване е конституционно значима относно правомощията на регламентиран от основния закон орган на съдебната власт – Върховния административен съд. Относно точния смисъл на нормата на чл. 125, ал. 2 от Конституцията съществува неяснота, защото тя не отговаря изрично на поставеното тълкувателно питане и това прави възможно при прилагането ѝ от административните съдилища да възникне правен спор. Обоснованият интерес за вносителя на искането от даването на задължително тълкуване на цитираната разпоредба следва от неяснотата ѝ и от различното възприемане на нормативното ѝ съдържание. С даването на задължително тълкуване на поставеното тълкувателно питане ще се изясни значим за законодателния орган, за специализираните административни съдилища и за висшите органи на държавна власт конституционен въпрос, още повече с оглед обсъжданите понастоящем в парламента законодателни изменения на Административнопроцесуалния кодекс.

По искане за тълкуване на чл. 125, ал. 2 от Конституцията по предмета в поставения въпрос, съдът не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост на направеното искане (чл. 21, ал. 6 ЗКС). Действително с Решение № 13 от 22. 07. 1993 г. по к. д. № 13/1993 г. Конституционният съд е дал задължително тълкуване на чл. 125, ал. 2 от Конституцията, но относно въпроса за компетентността на Върховния съд да упражнява правомощията на Върховния административен съд по посочената разпоредба при спорове за законност на актовете на Министерския съвет и на министрите до приемане на новите устройствени и процесуални закони за съдебната власт. Съдът счита, че даденото предходно задължително тълкуване не е процесуална пречка за произнасяне по настоящето искане, защото е възможно една разпоредба да

бъде тълкувана нееднократно, но само и единствено при условие, че няма повторемост на питанията и че се иска разкриване на смисъла ѝ от друг, различен ъгъл, от друга гледна точка или в друг контекст (в този смисъл вж. Решение № 8 от 1. 09. 2005 г. по к. д. № 7/2005 г.). С оглед конкретизирането на предмета на делото, предвид обстоятелствената част на искането и поставеното тълкувателно питане, съдът заключава, че искането е за тълкуване на разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предложение първо от Конституцията.

Искането е направено в изискуемата от чл. 17, ал. 1 ЗКС писмена форма и съдържа реквизитите, предвидени в чл. 18, ал. 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС).

По изложените съображения съдът намира, че искането е допустимо и следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС, с оглед предмета на делото следва да се конституират като заинтересовани институции: Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, зам.министър-председателят по правосъдната реформа и министър на външните работи, министърът на правосъдието, министърът на отбраната, министърът на финансите, министърът на вътрешните работи, министърът на регионалното развитие и благоустройството, министърът на труда и социалната политика, министърът на образованието и науката, министърът на здравеопазването, министърът за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018, министърът на културата, министърът на околната среда и водите, министърът на земеделието, храните и горите, министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министърът на икономиката, министърът на енергетиката, министърът на туризма, министърът на младежта и спорта, Върховният касационен съд, главният прокурор, Висшият съдебен съвет и Висшият адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да се даде възможност да предложат становище по направеното искане на Съюза на юристите в България, Асоциацията на българските административни съдии и Асоциацията на прокурорите в България.

Съдът преценява да отправи покана по реда на чл. 20а, ал. 3 ПОДКС до: проф. д-р Кино Лазаров, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Сашо Пенев; проф. д-р Цветан Сивков, проф. д-р Мария Славова, проф. д-р Пенчо Пенев; проф. д-р Иван Тодоров, Владислав Славов и Благовест Пунев, които да дадат писмено правно мнение по предмета на делото.

Водим от горното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 125, ал. 2, предложение първо от Конституцията на Република България относно следния въпрос: „Разпоредбата на чл. 125, ал. 2 от Конституцията на Република България задължава ли Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция?”

Конституира като заинтересовани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, зам.министър председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи, министъра на правосъдието, министъра на отбраната, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на труда и социалната политика, министъра на образованието и науката, министъра на здравеопазването, министъра за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018, министъра на културата, министъра на

околната среда и водите, министъра на земеделието, храните и горите, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, министъра на икономиката, министъра на енергетиката, министъра на туризма, министъра на младежта и спорта, Върховния касационен съд, главния прокурор, Висшия съдебен съвет и Висшия адвокатски съвет, като им дава 30-дневен срок от получаването на преписи от искането и от настоящето определение да представят становище.

Отправя покана до Съюза на юристите в България, Асоциацията на българските административни съдии и Асоциацията на прокурорите в България да предложат становище в същия 30-дневен срок от получаване на поканата, придружена с преписи от искането и от настоящето определение.

Отправя покана до проф. д-р Кино Лазаров, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Анелия Мингова, проф. д-р Сашо Пенев, проф. д-р Цветан Сивков, проф. д-р Мария Славова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Иван Годоров, Владислав Славов и Благовест Пунев да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в посочения по-горе срок от получаване на поканата, ведно с преписи от искането и от настоящето определение.

Препис от определението да се изпрати и на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнени съображения.

Председател: Борис Велчев

Членове: Цанка Цанкова

Гроздан Илиев

Стефка Стоева

Мариана Карагъзова-Финкова

Румен Ненков

Константин Пенчев

Кети Маркова

Филип Димитров

Георги Ангелов

Таня Райковска

Анастас Анастасов